

nasci & interire? Veruntamen ne longius ab hierarchiis substantiarum intelligibilium sermo noster excurrat, postquam digressi sumus ab hierarchia veteris Legis ad Ecclesiam Christi, & hujus dignitatem præ illa perspeximus, necesse est nos paulisper ad ipsam militantis Ecclesie hierarchiam regredi, ut inde ad triumphantem in cælis affurgamus. Docet in suis illis de cælesti hierarchia libris scriptor sublimis Dionysius, Ecclesie militantis hierarchiam ad cælestis exemplar conformari. Et quidem ut admonet Jacobus Apostolus; *Omne datum optimum & omne donum perfectum desersum est, descendens a Patre luminis.* DEUS itaque est origo & primum principium omnis illustrationis tum in cælo, tum in terris. Excipiuntur in cælis divinæ illustrationes immediate a Deo per sublimes spiritus, qui proximus Deo inhaerent, & ab his in spiritibus inferiores diffunduntur per purgationem, illuminationem, & perfectionem. Illa vero in cælestibus purgatio nullam diluit culpam, sed solum inficitiam antea minus perfectam. Similiter in Ecclesia militanti triplex est hierarchicus ordo a Dionysio descriptus, nimirum Episcoporum, Sacerdotum his inferiorum, & Diaconorum, Episcoporum officium in proficiendo consistit. Ad hos enim duntaxat pertinet ordinare Sacerdotes & Diaconos: Clerum (quæ nobilior est fidelium portio) constituere & regere: Confirmationis Sacramentum, quod est baptizatorum perfectivum, conferre: Virgines, quæ (ut loquitur Cyprianus) nobilior sunt gregis Christi portio, consecrare: Synodos Sacerdotum indicere. Sacerdotum porro munus & officium est in populis illuminandis constitutum per Sacramenta, quorum eis ministerium competit, per Evangelii prædicationem, & per orationes tum publicas, tum privatas, & per incrementum Sacramentorum. Diaconorum tandem munus est Sacerdotum Sacrificiis assistere, evangelizare, laicos a Sanctuario, & censura notatos ab Ecclesia liminibus arcere, & omni locorum sanctorum propagationi obsequere, quæ officia purgativa existunt. Postquam vero iustorum animæ ex hac versante in terris Ecclesia ad sublimes illas Beatorum sedes evolaverint, o quam magna lux, quanta, quam felix, omnemque superexcedens intelligentiam rerum mutatio eluceat! Quanta & quam insolita voluptate in illo divinæ pulchritudinis intuitu & fruitione perfunduntur in illam primitivorum Ecclesiam conscripti cives! Nihil hic addendum præter ista Apostoli verba 1. Cor. 13. In hoc sebilis exilio ex parte cognoscitur, & ex parte prophetatur: cum autem venerit, quod perfectum est, evacuabitur, quod ex parte est. Cum esset parvulus loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus; quando autem factus sum vir, evacuavi, quæ erant parvuli. Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem.

47. Sessio XXIII. Cap. I. de reform. Cum precepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre. Verbiq; Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum operum omnium exemplo pasce-re, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cetera munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assunt, sed mercenariorum more deserunt, sacrosancta Synodus eos admonet & hortatur, ut divinatorum preceptorum memores, factique forma gregis, in iudicio & veritate pascant & regant.

Qualem esse conveniat Sacerdotis vitam, nos in typo legalis Sacerdotii Spiritus sanctus edocet. Primum quidem in illa mirifica Pontificis Aaronis virga excisa & arida, quæ una nocte fronduerat, fructusque amygdalinos germinat, quam in æternum monumentum iussit Dominus intra velum Sanctuarii asservari cum arca fœderis, ut refertur Numerorum libri c. 17. Scite namque admonet Gregorius Nyssenus in libro de vita Moy-sis, Deum significasse, ut quemadmodum amygdala fructus corticem exhibet exterius amaram, duramque & ligneam, quo includitur nucleus dulcis & alimoniam aptus, similiter debere Sacerdotem sibi in externo vichu & habitu austerum atque severum & continentem, intus vero ipsius animum suavitate dilectionis & plenitudine caritatis esse refertum. Observat præterea Origenes homil. 5. in Leviticum, Deum præcipiendo, ut ex victimis pacificis separaretur pectusculum & armus dexter, ut essent in Sacerdotum vitam tum interiorem, tum exteriorem: pectusculum quidem, quo vitalia & præcordia includuntur, indicium esse interioris sanctimonie: brachium vero dexterum indicio ac documento esse sanctarum operationum, quibus Sacerdos incubat; ut sit ejus officium intus divinæ sapientie sanctisque caritatis pietatisque affectibus intentum esse; parique studio ex-

ternis sacris ministeriis atque virtutum exercitiis assiduam esse, omniaque vitia debere quam longissime a se abigere & propulare. Simile monitum alio loco nobis Spon-sus cælestis insinuat, dum in sacris Cantibus dilectam Sponsam sic adhortatur: *Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum: quia fortis est ut mors dilectio.* Quem in locum audire juvat sanctum Gregorium Magnum hæc exponentem: *In corde sunt (inquit) cogitationes, & in brachio operationes. Super cor ergo & super brachium sponse Dilectus ut signaculum ponitur, quia in sancta anima quantum ab ea diligitur, & voluntate & actione designatur.*

48. Sessio XXIII. Cap. II. de reform. Episcopi electi, etiam si Cardinalium gradu præfulgeant, si intra tres menses consecrati non fuerint, (legitimis tamen seclusis impedimenti causis) ad fructum perceptorum restitutionem teneantur. Sed si aliis tribus mensibus consecrari neglexerint, Ecclesiis suis ipso jure privati sint.

Chalcedonenis etiam œcumenica Synodus canon. 25. Episcopis quoque præcipit electis intra trimestre consecrari citra necessitatis inevitabilis occursum. Antiochena vero sub Julio Pontifice can. 17. communionem fidelium excludit Episcopum jam consecratum quamdiu ad creditam sibi Ecclesiam negligit proficisci. Quo etiam spectat can. Quoniam, dist. 75. & c. 1. dist. 100. Quæ autem Tridentini Patres sanciverunt de Episcopis, vim quoque habere eadem decernunt in inferioribus animarum Pastoribus, ut in suis residant Ecclesiis: neque ab ipsis toto anni decursu absente liceat plus quam duos vel tres menses, sive continuos, sive interpolatos. Istam reserendendam materiam superius jam excussit ad Sess. VI. c. 1.

49. Eadem Sessio XXIII. cap. 4. de reform. Prohibet consuevit initiari nisi qui Confirmationis Sacramentum ante susceperint, quæ legere & scribere sciunt, & de quibus sit probabilis conjectura, eos hoc intuitu statum eligere Clericalem, ut perfectius Deo serviant.

Quandoquidem Clericorum Ordo sublimioris est perfectionis præ laicorum statu, convenit, ut nullus ad Clerum promoveatur, qui Confirmationis Sacramento non fuerit consecutus. Est quidem Confirmatio attestante Dionysio Eccles. Hierar. cap. 2. *Ἐπισηματικὴ χάρις, perficiens unctio, ipsæ τῆς δωρεῶν τῶν χάριτων, sacra divini ortus ac generationis perfectio.* Docetque præclare S. Thomas 3. part. quest. 62. art. 1. in corp. Quod sicut in vita corporali specialis quædam perfectio est, quod homo ad perfectam devenit ætatem, & perfectas actiones producere ac exequi possit hominis ratione utentis: unde Apostolus dicit 1. Cor. 13. *Cum essem parvulus, agebam ut parvulus, loquebar ut parvulus, cogitabam ut parvulus: cum autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli.* Inde est, quod præter motum generationis, quo aliquis accipit vitam corporalem, est motus augmenti, quo aliquis vitam spirituales accipit homo per Baptismum, qui est spiritualis regeneratio: In Confirmatione autem accipit quasi perfectam ætatem, & robur spiritualis vitæ. Congruit igitur, ut antequam homo a statu communi laicorum ad perfectiorem, qui Clericorum est, statum elevetur, sit jam spiritualiter perfectus & præmunitus Sacramento Confirmationis, ut statutum fuit a Patribus Tridentinis. Cui decreto quisquis sciens & volens contravenit, se peccato lethali (ut ego quidem reor) attingit, legem enim transgreditur, ut ostensum est, in re gravis momenti. Ita censent Toletus lib. 1. instruct. cap. 71. Bonacina de Sacram. disput. 8. qu. unica, part. 5. prop. 2. Francisc. Hallier doctissimus Sorbonita de sacris electio. lect. 4. c. 2. art. 2. Neque enim accedendum hic ducio opinioni Navarrae, Suarez, Coninkii, & aliorum, qui hanc omissionem secluso contemptu in quibuslibet initiatis ac ordinatis non plus quam venialem autumant. Quod vero objiciunt, Christum ipsum suos Apostolos primum pridie quam pateretur, consecrassè Sacerdotes, cum tamen non eos Spiritus Sancti missione confirmaverit, nisi post suum ad Patrem ascensum, id probare quidem possit, Confirmationem non esse de substantia ordinationis, neque ejus defectum eidem officere, non tamen ejus omissionem esse quid leve: pari enim ratione alius concluderet, non esse nisi venialem peccatum, communicare non junium, aut in mensa communi, non vero in altari solemni ritu, qualem Ecclesia præscripsit, cum unctio-nibus & sigillis consecrato sacrificare, quia secus factum fuit in ultima Cœna: & licitum esse cuivis abque peccato mortifero in Sacramento celebratione qualibet Ecclesie functiones infringere, hæc sola ratione, quod sint ceremoniales, neque essentia derogent Sacramentorum. Ille vero canon, ut nemo nisi confirmatus Clericali militiae aut ordinibus ascribatur, non sumpsit

exor-

sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegiis quibuscuque quoad hoc penitus exclusi.

Primo quidem Ecclesie Christi exortu, cum nondum esset fidelium populorum copia, nonnulli adhuc in juvenili ætate constituti, modo essent spectabilis meriti, ad Episcopale culmen astimabantur. Hinc Paulus ad Timotheum Ephesi Episcopum scribens 1. Timoth. 4. ait: *Nemo adolescentiam tuam contemnat.* Multiplicato exinde fidelium numero, certa præfixa fuit ætas, citra quam neminem liceret sacris Ordinibus inaugurare. Vetera quippe Concilia Neocæsareense III. can. 4. & Toletanum IV. can. 19. ad Diaconatum effragant annos 25. ad Sacerdotium annos 30. At vero Tridentini Patres certis rationibus adducti mediam consecrati sunt viam.

Cap. XV. Quamvis Presbyteri in sua ordinatione absolvendi potestatem a peccatis accipiant; decernit tamen sancta Synodus, nullum etiam Regularem, posse confessiones secularium audire, etiam Sacerdotum, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem, quæ illis gratis detur, obineat; privilegiis, consuetudine quacunque etiam immemorabili non obstantibus.

Cap. XVI. Cum nullus ordinari debeat, qui iudicio Episcopi sui non sit utilis aut necessarius suis Ecclesiis; Sancta Synodus sexti Canonis Chalcedonenis vestigiis inherendo statuit, ut nullus in postremum ordinetur, qui illi Ecclesie, aut pio loco, pro cuius necessitate aut utilitate assumitur, non ascribatur, ubi suis fungatur muneribus, neque inseris vagetur sedibus. Quod si locum inconsulto Episcopo deseruerit, eis sacrorum exercitium interdicitur. Nullus præterea peregrinus Clericus sine commendatitiis sui Ordinarii litteris, ab ullo Episcopo ad Divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

Vide, quæ anticipatè dixi ad hujus Sessionis XXIII. Cap. VIII. Itam in rem observatu dignus est Chalcedonenis Synodi can. 20. sic edicens: *Clericos in suis Ecclesiis constitutos, sicut jam definitimus, non licet in alterius civitatis Ecclesiis ordinari; sed quiescant in ea, in qua ab initio ministrare meruerunt, exceptis illis, qui præprias civitates perdididerunt, & ex necessitate ad alias Ecclesias migraverunt.* Si vero quicumque Episcopus post definitionem istam ad alium Episcopum pertinentem clericum susceperit, placuit sanctæ Synodo, & eum qui susceperit, & eum qui susceptus est, tandem excommunicatos manere quamdiu ipse Clericus revertatur ad propriam Ecclesiam, c. clericos dist. 71. Sextum vero Chalcedonensem hoc Tridentino canone commemoratum apposui sub titulo Synodi Chalcedonenis.

53. Cap. XVIII. Injungitur, ut in singulis diocesis collegia Ecclesiastica seu seminaria instituantur, in quibus juvenes Ecclesie servitio destinati educantur, atque scientiis, functionibus, & ritibus Ecclesiasticis, cantu, disciplinis clericalibus, & sanctis moribus informantur. Hæc eadem fuerant antiquioribus Conciliis præscripta, quæ supra commemoravi ad quarti Toletani Concilii can. 24. Tanti porro momenti seminariorum erectiones esse duxerunt Tridentini Patres, ut in hunc finem Episcopis jus & potestatem tribuant obligandi ad annuas pro constituendis & fovendis seminaribus contributiones quoscunque beneficia possidentes, atque etiam unendi pro eorundem fundatione aliqua beneficia simplicia, cujuscunque sint dignitatis, vel qualitates, etiam antequam vacent, sine cultus divini & illa obtinentium præjudicio; usque adeo ut talis unio nulla possit appellatio suspendi, aut impediti. Hæc Tridentina constitutio viget in regno Gallie, quippe quæ Regis quoque edictis roboratur. Sanctio namque Melodunenensis art. 1. Episcopis injungit, ut provideant sacra disciplina constabiliendæ, Et à l'institution des seminaraires suivant les saints decretis. Quibus ultimis verbis designatur Sanctio hæc Tridentina. Subsequentum est Blesensis comitis alterum proculum edictum art. 24. admonens Antistes, ut suis in Diocesis seminaria instituant, etiam par l'union des benefices ainsi qu'ils verront bon estre. Per quæ verba eadem Præfibus obfirmatur potestas, quæ a sacra Synodo concessa est.

54. Sessio XXIV. ea pertractantur, quæ ad fidelium matrimonia pertinent. Speciali vero nota sunt observandi sequentes isti can. Quorum primus hic est.

Can. I. Si quis dixerit, matrimonium non esse vere & proprie unum ex septem legis evangelice Sacramentis a Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inventum, neque gratiam conferre; anathema sit.

Can. IV. Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in eis constituendis errasse; anathema sit.

Et

Can. VII.

exordium a Concilio Tridentino, quippe qui viguit jam inde ab ipsis Ecclesie primordiis, ut probat luculenter Sancti Cornelii Romani Pontificis ad Fabium Antiochenum Epistolâ apud Eusebium lib. 6. hist. Eccl. cap. 35. Ibi namque Cornel. asseverat non recepisse Novatum in sua illa Sacerdotali inauguratione Spiritum sanctum, eo quod signaculo Dominico non fuisset antea consecutus: quod, ut ibi diserte asserit, fieri antea oportuerat, *κατὰ τὸν τῆς ἐκκλησίας κανόνα. secundum Ecclesie canonem.*

Ejusdem pariter Sessionis XXIII. & Capitis V. textu statuitur: *Ut qui sunt ad singulos majorum Ordinum promovendi, bonum habeant a Parocho & Scholæ Magistro testimonium: atque uno saltem mense ante ordinationis expecta tempus conveniant Episcopum, qui Parocho, aut alii, cui visum fuerit, committat, aut nominibus ipsorum publice in Ecclesia propositis, de natalibus, de moribus, de ætate & vita eorum diligenter inquireat a fide dignis, (simili modo inquirendum est de tituli aut parimonii sufficientia) & litteras testimonialis inquisitionis istius fidem facientes ad Episcopum mature transmittat.*

50. Postmodum eadem Sess. Cap. VIII. Unusquisque autem a proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id etiam cujusvis generalis aut specialis rescripti vel privilegii prætextu, etiam statutis temporibus permittatur, nisi ejus probitas ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur. Si secus fiat, ordinatus a collatione Ordinum per annum, & ordinatus ab executione susceptorum Ordinum, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

Concilium Carthaginense III. tempore Siricii Papæ sic edicit can. 21. *Ut Clericum alienum nisi concedente ejus Episcopo nemo audeat vel retinere, vel promovere in Ecclesia sibi credita. Clericorum autem nomen etiam Lectores & Psalmista & Offitarii retinent.* Eandemque fufius iterat sanctionem idem Concil. ad querimoniam Epigonii Episcopi adversus Julianum Episcopum expostulantem de præcepto sibi Clerico, can. 44. Inter Græcos Synodus jampridem hoc ipsam de alieno Clerico prohibuerat Sardicenis can. 18.

51. Quotiam non solum prohibebatur alieno Clerico injusti proprii Episcopi Ordines conferre, quod etiam nunc ubique illicitum est, sed neque licebat alieno Clerico in alteram Diocesium commigrare, aut ulli Episcopo illum ad se transfugantem abque proprii Episcopi venia & litteris commendatitiis suscipere, vel in communionem admittere. Quod institutum pene abolitum & exoletum renovarunt Tridentini Patres hujus Sessionis capit. 8. Apostolorum canonibus 12. & 14. & 15. prohibetur Clericus alio commigrare, aut commigrantes recipere sine proprii eorum Episcopi litteris commendatitiis. Quod idem vetatur Laodiceno can. 41. qui allegatur de consecr. dist. 4. c. non oportet. Carthaginensis Concilii IV. can. 27. Sacerdotibus aliisque Clericis non aliter permittit ad alias Ecclesias transfugare, nisi cum commendatitiis aut concessione suorum Episcoporum. Concilium Andegavense anni 453. can. 2. Clericis (inquit) de loco ad alium sine Episcopi permissione transire non liceat, nec sine commendatitiis Sacerdotum suorum litteris commigrare. Similiter Concilium Veneticum ann. 465. can. 5. Clericis sine commendatitiis Episcopi sui litteris licentia non pateat evagandi: & in omni loco, ad quem sine epistolâ Episcopi sui venerint, si a communionem habeantur alieni. Concilium pariter Epoanenfe anni 517. can. 6. Presbytero vel Diacono sine Antistitis sui epistolâ ambulanti communionem nullus impendat. Synodus œcumenica Chalcedonenis his omnibus concinit can. 13. Peregrinos Clericos & lectores in alia civitate præter commendatitiis aucto orationis sui Episcopi, nusquam penitus administrare debere. Gelasius quoque primus Pontifex in epist. ad Episcopos Lucaniae c. 4. ait: *Non ambiant Episcopi sibi vindicare Clericos postulatis alienis.* Denique hoc ipsum Tridentinum Concilium hujus 23. Sessionis c. 16. hoc statuit: *Nullus Clericus peregrinus sine commendatitiis sui Ordinarii litteris ab nullo Episcopo ad Divina celebranda & Sacramenta administranda admittatur.*

Cap. IX. Ejusdem Sessionis 23. de reform. Episcopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium quacunque fraude cessante statim resipia illi conferat: consuetudine quacunque etiam immemorabili in contrarium non obstante.

52. Cap. XII. Nullus in postremum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis sue annum promoveatur. Sciunt tamen Episcopi, non singulos in ea ætate constitutos debere ad eos Ordines assumi, sed dignos duntaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque in minori ætate, nec Cabassatii, Notitia Ecclesiastica.